

Slimme infrastructuur voor de stad

Interview met Evert-Jan Mulder, CEO van Red Plume

Verschenen in Ruimte en Licht, vakblad voor Licht in de Openbare ruimte
(19 april 2018)

Gaat de lichtmast een rol spelen in de smart city infrastructuur?

Niet alleen de lichtmast, ook het verkeersbord, de abri, het stadsbaken, het zitbankje en velen andere objecten in de publieke ruimte gaan een rol spelen in de gedigitaliseerde stad. Al dit soort objecten zullen worden voorzien van technologie die data vastlegt en ook weer uitzendt over zichtbaar maakt. Deze ontwikkeling is volop aan de gang en niet tegen te houden. Daarvoor is de technologie te toegankelijk, goedkoop en betrouwbaar, zijn de businesscases voor bedrijven te interessant, de verwachtingen bij publiek en politiek te hoog, en de kosten van bepaalde maatschappelijke problemen te groot.

Wat ziet u als de grootste belemmering voor het opschalen van smart city toepassingen?

Er is niet één, maar er zijn vele grote belemmeringen. Laten we beginnen met de meest basale: wie gaat dat betalen? Bedrijven zullen best willen investeren, maar niet voor bijvoorbeeld maar één stad. Dat brengt ons bij het tweede punt: standaardisatie. Om een aantrekkelijke markt te hebben zodat opschaling mogelijk wordt, is standaardisatie noodzakelijk. Niet bepaald het sterkste punt van Nederlandse steden. Last but not least, maatschappelijke acceptatie. Smart City is een begrip dat steeds meer verweven raakt met surveillance, verlies van privacy en security risico's. Niet echt een lekkere basis voor grootschalige uitrol van smart city toepassingen.

Wat is de rol van de landelijke overheid en welk ministerie zou de trekker moeten zijn?

De eerste opmerking hierbij moet zijn dat het woord "smart city" in het huidige regeerakkoord in zijn geheel niet voorkomt. Politiek gezien vonden de ministeries het blijkbaar niet interessant genoeg, of hadden de maatschappelijke betekenis hiervan niet door, of een combinatie van beide. In tweede instantie is vervolgens de neiging om te kiezen tussen BZK, vanwege de zorg voor de digitale samenleving, IenM, vanwege de duurzaamheid, en EZ vanwege de economische ontwikkeling. In derde instantie, en wellicht aan te bevelen, lijkt smart city veel meer een onderwerp voor een soort *city deal*-achtige aanpak. Bekijk vanuit het topic welke bestuurlijke actoren nodig zijn, werk als overheden vooral samen en dus nevensgeschikt, en betrek zoveel mogelijk kennis van bedrijven en kennisinstituten. Deze aanpak is trouwens al keurig beschreven in de NL Smart City Strategie.

Implementatie van smart city. Wat kan de gemeente zelf regelen en wat moet uitbesteed?

De gemeente hoeft mijns inziens helemaal niet zo veel te doen in de ontwikkeling van de smart city. Dat moet ze vooral overlaten aan bedrijven. De gemeente moet wel een faciliterende rol hebben, maar kan de feitelijke coördinatie ook extern beleggen. Groningen heeft bijvoorbeeld de CTO-functie buiten de gemeente belegd en is daarin zeer succesvol. Wel moet de gemeente reguleren, bijvoorbeeld dat experimenten mogelijk zijn, en dat regels rondom privacy en veiligheid worden nageleefd. Voor specifieke maatschappelijke toepassingen kan de gemeente als *launching customer* optreden. Misschien het allerbelangrijkste is dat de gemeente beseft dat ze een "datapolis" aan het worden is: dat betekent dat ze een beleid moet hebben voor dataverzameling binnen de stad, dat ze zelf de data van bedrijven kan gebruiken voor eigen beleid, dat ze zelf kennis en capaciteit ontwikkeld om slim om te gaan met data, en dat ze nadenkt over een dataplatform of -marktplaats, waar publieke en private data bij elkaar komen.

Is smart city een juiste naam, of hebt u een alternatief die de lading beter dekt?

Smart city wordt steeds meer geassocieerd met een aantal negatieve effecten van de technologie, zoals surveillance, verlies van privacy en risico's in veiligheid. Alternatieve termen voor *smart* circuleren al, zoals *urban*, *connected*, *future*, *intelligent* etcetera. Ik ben voorstander om de huidige benaming te behouden, want die geeft iedereen toch ongeveer een idee waar het over gaat. In de digitale wereld is terminologie vaak vluchtig en vaag, dus laten we blij zijn met dit gemeenschappelijk begrip. Dat er kritische associaties aan verbonden zijn, is geen reden om naar een andere term te switchen. We zoeken toch ook niet naar een alternatief voor de term "universum" omdat het te uitgestrekt is?